תאיר נרי

בנשיאות הרב ניר בן ארצי שליט"א

בס"ד, גליון מס' **4**, ל"ז לעומר

פרשת **בהר-בחוקותי** כ"ב באייר תשס"ט

נקודת אור - הרב אמיר בן דוד שליט"א

בין שמיטה לסיני ואיך נתייחס לגוים

"וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמור. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה' " (ויקרא כה, א-ב). מפורסמת כאן שאלת רש"י, מה עניין שמיטה אצל הר סיני? ומוסיף "אור החיים" הקדוש ושואל למה הזכיר הר סיני דווקא במצוה זו ולא באחרות?

נראה שעל רקע "פרשיות השבוע", סמיכות זו מקבלת משנה תוקף ובהירות. השבוע הגיע לביקור בארץ נציג הוותיקן, ביקור שמראש היה צריך למנוע! עד היום הזה לא מכיר הוותיקן במדינת ישראל כמדינה יהודית שבירתה ירושלים, ולא עוד אלא שהוא נוהג בארץ מנהג בעל בית ולא אורח. הוותיקן תובע זכויות ריבוניות על חלקים בירושלים ובצפון הארץ. מכתיב עם מי יפגש ועם מי לא, ומשפיל את נבחרי הציבור בפרט ואת העם היהודי בכלל. התרפסות ראשי העם לפני הפריץ כפשוטו וכמשמעו, מגיעה לשיאים חדשים של חילול ה'. בשבוע הבא מתעתד ראש הממשלה להגיע לביקור באמריקה ולהיפגש עם נשיאה החדש. כבר היום יודעים אנו כי זה יהיה מסע "לחצים" בעניין "שתי מדינות לשני עמים" וכן ויתור על ירושלים עיר קודשנו ותפארתינו. תופעות מדיניות אלו שורש אחד להם!

~

הנצרות מבוססת על הטענה השקרית שעם ישראל - העם הנבחר, חטא והפר בריתו עם בורא עולם, ועל כן גלה מארצו לא רק כעונש אלא כהוכחה שהברית בין הקב"ה לעם ישראל הופרה ח"ו. לטענתם, נכרתה כביכול "ברית חדשה" עם הנוצרים (עפ"ל). גם האיסלם טוען טענה דומה, אלא שלשיטתם בורא עולם בחר בהם ולא בנוצרים. חזרת עם ישראל לארצו לאחר אלפיים שנות גלות, היא הוכחה ניצחת שהקב"ה כהבטחתו, אף פעם לא עזב את עם ישראל וכמו שמופיע בפרשת בחוקותי: "ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם כי אני ה' אלוקיהם" (ויקרא כו, מד). יתרה מזו, שיבת ציון מעידה כי גם הנצרות וגם האיסלם יסודם בשקר! ואכן שתי דתות הכזב האלה אינם יכולות לסבול שלטון יהודי בארץ ישראל בכלל ובירושלים עיר הקודש בפרט. על כן אנו עדים למאבקים ולחצים מאז קום המדינה למסירת שטחי ארץ ישראל לידי הגויים, בתוספת חוסר הכרה של עמי אירופה ואמריקה בירושלים כבירת העם היהודי (עד היום שגרירות אמריקה שוכנת בת"א ולא בירושלים!). בבואנו לדון ולהיפגש עם נציגי אומות העולם, עלינו לזכור יסוד זה, שלנו אולי נראה פשוט, אך לחלק מעמינו ולנבחריו נשכח.

ונשוב לפתיח. אם כך, מה עניין שמיטה להר סיני? אומרים חז"ל: "למה נקרא שמו סיני - שממנו ירדה שנאה לעולם" (שבת פט.) התורה שעם ישראל קיבל בהר סיני, הקובעת שעם ישראל הוא עם הסגולה, וממלכת כהנים וגוי קדוש, היא נושאת השנאה והקנאה של אומות העולם לעם ישראל!

ומסביר אור החיים הקדוש ואומר: "ואולי כי לצד שהזכיר מתנת הארץ דכתיב **"אשר אני נותן"** דקדק לומר **בהר סיני**, כלומר כי מחמת **הר סיני**, פרוש **מה שקבלו בו** הוא שנגרמה המתנה, שעל מנת תורה, נתן ה' את הארץ". מצות השמיטה מלמדת יותר מכל כי כל ארץ ישראל של הקב"ה היא והוא נתנה לנו. זכותנו על ארץ ישראל באה מכח התורה וזאת יודעים כל אומות העולם! אין אנו צריכים להתרפס לפני שום אומה ולשון ולא לפני שום גוי בעולם, יהיה כבודו אשר יהיה! התנהגות זו חילול ה' היא ומזמינה עוד לחצים.

~

הפרשה מסתיימת בפסוק "כי לי בני ישראל עבדים, עבדַי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים אני ה' אלוקיכם" (שם כו, נה). עבד ה' הוא לבדו חופשי. הגיע הזמן שנפסיק להתכופף לפני אומות העולם! ואם יקשה השואל "איך נסתדר בלי אמריקה, אירופה וכו'", על זה באה ההפטרה של השבת (ירמיהו טז) ואומרת: "כה אמר ה' ארור הגבר אשר יבטח באדם ושם, בשר זרועו ומן ה' יסור לבו..." "ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו". נתחזק באמונה ובטחון בה' יתברך, ולא נירא מעמי העולם ומנהיגיהם שהם אין ואפס בפני אלוהי ישראל בורא עולמים. ובזה נכיר כי זוהי הדרך היחידה להגיע לשלום בארץ, שבע"ה אותה יוביל מלך המשיח בב"א.

זמני שבת

כניסת שבת
ירושלים - 18:54
ת"א - 19:09
ב"ש - 19:10
חיפה - 19:02

יציאת שבת
ירושלים - 20:10
ת"א - 20:13
ב"ש - 20:12
חיפה - 20:14

בגליון השבוע

מאמר מפי **הרב ניר בן ארצי שליט"א**
חיים ולדר צו האופנה
סיפור ירושלמי **נחמה רודה**
טוביה רוזנפלד *כל אדם משפיע*
להלך בחוקות **ר' חנן חסן**
הרב ישראל שנהב *הבאת הביכורים במקדש*
עין טובה **רועי אביחי**
עלון לילדים

מאורות **ישראל**

כשאתה נשאל לשלומך, אל תרטון ואל תתאונן על צרותיך.
אם אתה משיב "רע לי", אזי אומר הבורא,
"זהו רע בעיניך? אראה לך מהו רע באמת!"

כשאתה נשאל לשלומך, ולמרות צרות או ייסורים, אתה משיב "טוב",
אזי אומר הבורא, "זהו טוב בעיניך? אראה לך מהו טוב באמת!"

(רבי נחמן מברסלב)

יוצא לאור ע"י
תאיר נרי
בנשיאות הרב ניר בן ארצי שליט"א
מושב תלמים 26 ד.נ לכיש דרום 79315
טל'. 1-599-599-590 פקס. 08-6610015
דוא"ל. tairneri@gmail.com

עלון ילדים

מסביב לשלחן השבת

שַׁבָּת שָׁלוֹם יְלָדִים חֲבִיבִים, בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַבְטִיחַ לְעַם יִשְׂרָאֵל בְּרָכוֹת רַבּוֹת. מַהוּ הַתְּנַאי הַנִּדְרָשׁ מֵאִתָּנוּ כְּדֵי לְקַבֵּל אוֹתָן? אוֹמֶרֶת הַתּוֹרָה: ״אִם בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ״, וּמַסְבִּיר לָנוּ רש״י - שֶׁתִּהְיוּ עֲמֵלִים בַּתּוֹרָה! לִפְעָמִים, כְּשֶׁאָנוּ מְנַסִּים לַעֲשׂוֹת מַשֶּׁהוּ וּמִתְאַמְּצִים אַךְ לֹא מַצְלִיחִים, אָנוּ חוֹשְׁבִים שֶׁהַמַּאֲמָץ הָיָה לַשָּׁוְא. אֲבָל בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְקִיּוּם הַמִּצְוֹת, מְלַמְּדֵנוּ רש״י, כִּי מַה שֶּׁחָשׁוּב הוּא הֶ״עָמָל״ - כְּלוֹמַר, הַמַּאֲמַצִּים וְהַהִשְׁתַּדְּלוּת שֶׁלָּנוּ.

וְכָךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה: ״אֲנַחְנוּ **עֲמֵלִים** - וּמְקַבְּלִים שָׂכָר״ - הַשָּׂכָר בִּתְחִלָּה בַּעֲבוּר הֶעָמָל וְהַמַּאֲמָץ, לְלֹא קֶשֶׁר אִם הִצְלַחְנוּ אוֹ לֹא, וּמִי שֶׁנִּסָּה לַעֲשׂוֹת מִצְוָה, וּפִתְאוֹם קָרָה מַשֶּׁהוּ וְהוּא לֹא הִצְלִיחַ לְקַיְּמָהּ - ה׳ נוֹתֵן לוֹ שָׂכָר כְּאִילוּ עָשָׂה מִצְוָה!

לָכֵן נֶאֱמַר בַּפָּסוּק ״אִם בְּחֻקֹּתַי **תֵּלֵכוּ**״ (מִלְּשׁוֹן הֲלִיכָה), כִּי בְּלִימוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְקִיּוּם הַמִּצְוֹת אָסוּר לָנוּ לַעֲמֹד אֲפִילוּ לְרֶגַע אֶחָד, וְתָמִיד אָנוּ צְרִיכִים לְנַסּוֹת לְהִתְקַדֵּם עוֹד וָעוֹד. לְהִשְׁתַּדֵּל לְהַקְפִּיד עוֹד קְצָת (אֲפִילוּ בְּמִצְוָה אַחַת), וְלִלְמֹד עוֹד קְצָת (אֲפִילוּ מִשְׁנָה אַחַת).

בְּפִרְקֵי אָבוֹת קָרָאנוּ: ״דֶּרֶךְ אֶרֶץ קָדְמָה לַתּוֹרָה״, וּבִמְיוּחָד בַּיָּמִים הַלָּלוּ, כַּאֲשֶׁר אָנוּ סוֹפְרִים כָּל יוֹם וּמִתְכּוֹנְנִים לְחַג מַתַּן תּוֹרָה, נִשְׁתַּדֵּל לְהִשְׁתַּפֵּר בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ, בְּכִבּוּד הוֹרִים, בְּעֶזְרָה וְחֶסֶד לַחֲבֵרִים, וְכָךְ נִזְכֶּה לְהַגִּיעַ מוּכָנִים, לְקַבֵּל תּוֹרָה מֵאֵת הָאֱלוֹקִים!

בדרך למקדש...

הָרַב חֲנַנְיָה נִכְנַס בַּבֹּקֶר לַכִּתָּה וְאָמַר: ״זוֹכְרִים שֶׁבִּקַּשְׁתֶּם לִלְמֹד עַל הַמִּקְדָּשׁ? הַיּוֹם תִּהְיֶה לָנוּ הַפְתָּעָה!״. בִּגְמַר הַשִּׁעוּר יָצָאנוּ כֻּלָּנוּ אֶל הָאוֹטוֹבּוּס. הִגַּעְנוּ לַמָּקוֹם. הָרַב חֲנַנְיָה צָעַד רִאשׁוֹן וְכֻלָּנוּ אַחֲרָיו מְצַפִּים לַהַפְתָּעָה.

טִפַּסְנוּ בַּמַּדְרֵגוֹת הָרַבּוֹת אֶל הַגַּג, וּכְשֶׁהִגַּעְנוּ עָמַדְנוּ נִפְעָמִים...

״מַה זֶּה?״, קָרָא אֶפְרַיִם, ״הִנֵּה רַחֲבַת הַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי פְּרוּסָה לְפָנֵינוּ״, הֵשִׁיב הָרַב חֲנַנְיָה. עָמַדְנוּ כְּשֶׁכֻּלָּנוּ רוֹאִים אֶת הַכֹּתֶל מִבְּלִי שֶׁנַּסְתִּיר אֶחָד לַשֵּׁנִי. וְהָרַב הִתְחִיל לְהַסְבִּיר. ״כֹּתֶל זֶה מְאוֹד עַתִּיק, מִזְּמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם. אַךְ הוּא אֵינוֹ חֵלֶק מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ מַמָּשׁ, **הַכֹּתֶל הוּא חֵלֶק מֵהַחוֹמָה שֶׁהִקִּיפָה אֶת הַר-הַבַּיִת**״.

״מַה זֶּה הַר-הַבַּיִת?״ שָׁאַל שְׁלוֹמִי. ״הַר-הַבַּיִת הוּא הָהָר שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִבְנָה עָלָיו״, הֵשִׁיב הָרַב.

״אֵיפֹה הָיָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ?״ שָׁאַלְתִּי. ״אוֹמְרִים שֶׁכִּפַּת הַזָּהָב שֶׁבָּנוּ הָעַרְבִים יִמַּח-שְׁמָם, נִבְנְתָה בִּמְקוֹם קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים, וְעוֹד אֲסַפֵּר לָכֶם עַל כָּךְ״, אָמַר הָרַב, ״רַחֲבַת הַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי מְיֹעֶדֶת הַיּוֹם לִתְפִלָּה, וּקְדוֹשָׁה כִּקְדֻשַּׁת בֵּית הַכְּנֶסֶת״. סִפֵּר הָרַב. ״וְאֵיךְ נִכְנָסִים לְהַר-הַבַּיִת?״ שָׁאַלְתִּי שׁוּב. ״עַל כָּךְ אֲסַפֵּר לָכֶם אי״ה בַּפַּעַם הַבָּאָה״, הֵשִׁיב הָרַב בְּחִיּוּךְ. בַּדֶּרֶךְ לָאוֹטוֹבּוּס שָׁאַל אוֹתָנוּ הָרַב, ״הַאִם הַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי הוּא בֶּאֱמֶת הַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי?״

עִזְרוּ לָנוּ יְלָדִים לְגַלּוֹת אֶת הַתְּשׁוּבָה, מִי הוּא הַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי הָאֲמִתִּי וּמַה נֶּאֱמַר עָלָיו?

מִי נוֹשֵׁךְ לְלֹא שִׁנַּיִם?
מִי מַשִּׂיג בְּלִי לִרְדֹּף?
אֶת מִי אָסוּר לְבַקֵּר?

הפתרונות מהשבוע שעבר:
שבת שאיננה שבת - "וספרתם לכם ממחרת השבת", הכוונה היא ליום טוב של פסח.
עצם שאיננה עצם - "וקראתם בעצם היום הזה", הכוונה היא לעצומו של חג שבועות.
סוכות שאינם סוכות - "כי בסוכות הושבתי את בני ישראל". לפי רש"י - אלו ענני כבוד.
והזוכה...
יפעת אליזרע מאחוזת אתרוג

את התשובות לחידה, יש לשלוח לפקס: 08-6610015
או בדואר אלקטרוני: tairneri@gmail.com

כותבי עלון ילדים: תהילה יפרת, ירדן נאור ניקוד: תמי כהן

"דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם, ושבתה הארץ שבת לה׳" (ויקרא כה׳ ב)
שבת קודש

מה רבו מעשיך ה'...

רָן עָמַד בְּפֶתַח הַבַּיִת וְהִסְתַּכֵּל עַל הַשָּׁמַיִם. הֵם הָיוּ כְּחֻלִּים וּנְקִיִּים מֵעֲנָנִים. הוּא הוֹשִׁיט אֶת יָדוֹ הַחוּצָה אֲבָל אַף טִפָּה לֹא יָרְדָה עָלֶיהָ. ״אַבָּא״, שָׁאַל, ״לָמָּה לֹא יוֹרֵד גֶּשֶׁם?״

״כִּי עַכְשָׁיו כְּבָר קַיִץ״, עָנָה אַבָּא, ״גֶּשֶׁם יוֹרֵד רַק בַּחֹרֶף. אַתָּה זוֹכֵר? זֶה מַה שֶּׁכָּתוּב בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ שֶׁלָּנוּ ״וְנָתַתִּי גִשְׁמֵיכֶם בְּעִתָּם״ - שֶׁהַגֶּשֶׁם יֵרֵד רַק בַּזְּמַן הַנָּכוֹן - בַּחֹרֶף״

״אֲבָל אִם לֹא יוֹרֵד גֶּשֶׁם עַכְשָׁיו, מֵאֵיפֹה יֵשׁ לָנוּ מַיִם לִשְׁתּוֹת?״ שָׁאַל רָן בִּתְמִיהָה.

״שְׁאֵלָה טוֹבָה חָמוּד. בַּחֹרֶף חֵלֶק מֵהַגֶּשֶׁם שֶׁיָּרַד הִגִּיעַ אֶל מַאַגְרֵי מַיִם גְּדוֹלִים, כְּמוֹ הַכִּנֶּרֶת לְמָשָׁל, וַאֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לָקַחַת אֶת הַמַּיִם מִשָּׁם. חֵלֶק מֵהַמַּיִם נִכְנָסִים עָמֹק אֶל תּוֹךְ הָאֲדָמָה, וּמִצְטָרְפִים אֶל ״אֲגַמִּים״ גְּדוֹלִים שֶׁיֵּשׁ שָׁם, קוֹרְאִים לַמַּיִם הָאֵלֶּה ״מֵי-תְּהוֹם״. לִפְעָמִים מֵי-הַתְּהוֹם מוֹצְאִים דֶּרֶךְ לָצֵאת הַחוּצָה וְאָז נִהְיָה מַעְיָן!״ עָנָה אַבָּא.

״אֵיזֶה כֵּיף! וְכָכָה אֶפְשָׁר לְהִתְרַטֵּב, וּלְהַרְגִּישׁ אֶת הַחֹרֶף גַּם בַּקַּיִץ!״ אָמַר רָן וְצָחַק.

״זֶה כֵּיף לְשַׂחֵק בַּמַּיִם, אֲבָל הַשָּׁנָה לְצַעֲרֵנוּ לֹא יָרְדוּ מַסְפִּיק גְּשָׁמִים, וּמַאַגְרֵי הַמַּיִם שֶׁלָּנוּ כִּמְעַט יְבֵשִׁים. לָכֵן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר שֶׁלֹּא לְבַזְבֵּז מַיִם- לֹא לִשְׁפֹּךְ מַיִם בְּלִי סִבָּה, לִסְגֹּר הֵיטֵב בְּרָזִים מְטַפְטְפִים וּלְהַמְעִיט בִּזְמַן הַמִּקְלַחַת.
וְיוֹתֵר מִכֹּל עָלֵינוּ לְהִתְפַּלֵּל לַקָּבָּ״ה
שֶׁבַּשָּׁנָה הַבָּאָה נִזְכֶּה
לַ״גְשָׁמִים בְּעִתָּם״.

ספר ויקרא
ויקרא
צו
שמיני
תזריע-מצורע
אחרי מות-קדושים
אמור
בהר-בחוקותי

בא לכם לכתוב לנו?
שיר או סיפור שיתפרסם בעלון הילדים...
פקס: 08-6610015 **דואר אלקטרוני:** tairneri@gmail.com

הסיפור שלי

מְשִׂימָה חֲשׁוּבָה! - חֵלֶק ב׳

תַּקְצִיר: הַיְלָדִים קִבְּלוּ מְשִׂימָה בַּכִּתָּה, לְסַפֵּר סִפּוּר שֶׁל גְּבוּרָה וְתוֹרָה. יוּבַל דּוֹאֵג, הוּא לֹא יוֹדֵעַ אֵיזֶה סִפּוּר הוּא יְסַפֵּר.

נִכְנַסְתִּי הַבַּיְתָה, חוֹלֵם בְּהָקִיץ כְּהֶרְגֵּלִי... ״יוּבַל חָמוּד, הַכֹּל בְּסֵדֶר?״ שָׁאֲלָה אִמָּא. אֵיזֶה כֵּיף שֶׁאִמָּא חָזְרָה מֻקְדָּם מֵהָעֲבוֹדָה, עִם אִמָּא אֶפְשָׁר לְדַבֵּר עַל הַכֹּל וְתָמִיד יֵשׁ לָהּ תְּשׁוּבוֹת חֲכָמוֹת לְכָל מַצָּב...

״אוּף, אִמָּא! הַמּוֹרָה לֵאָה נָתְנָה לָנוּ מְשִׂימָה קָשָׁה״, הֵנַחְתִּי אֶת הַתִּיק וְהִתְמַתַּחְתִּי, ״וְאֵין לִי מֻשָּׂג אֵיפֹה לְהַתְחִיל״. אִמָּא לִטְּפָה אֶת רֹאשִׁי, וְאָמְרָה: ״תַּתְחִיל בַּאֲרוּחַת צָהֳרַיִם, יֵשׁ שְׁנִיצֶל וּפִירֶה!״ חִיַּכְתִּי, אָמַרְתִּי לָכֶם כְּבָר שֶׁיֵּשׁ לְאִמָּא שֶׁלִּי תָּמִיד תְּשׁוּבוֹת חֲכָמוֹת?

כְּשֶׁסִּיַּמְנוּ לֶאֱכֹל אִמָּא אָמְרָה: ״עַכְשָׁיו תְּסַפֵּר לִי עַל הַמְּשִׂימָה הַחֲשׁוּבָה״. לָקַחְתִּי נְשִׁימָה עֲמֻקָּה: ״אָז כָּכָה. הַמּוֹרָה לֵאָה סִפְּרָה עַל רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי שֶׁהָיָה גִּבּוֹר וּבָרַח כְּדֵי לִלְמֹד תּוֹרָה, וְעַכְשָׁיו הִיא רוֹצָה שֶׁנְּסַפֵּר לָהּ סִפּוּר שֶׁל גְּבוּרָה שֶׁקָּשׁוּר בַּתּוֹרָה, מַשֶּׁהוּ שֶׁקָּשׁוּר בַּמִּשְׁפָּחָה״. נֶאֱנַחְתִּי.

הָעֵינַיִם שֶׁל אִמָּא בָּהֲקוּ מֵהִתְרַגְּשׁוּת. ״אֲנִי חוֹשֶׁבֶת שֶׁזּוֹ מְשִׂימָה נִפְלָאָה! סַבָּא נְחֶמְיָה יִשְׂמַח לְסַפֵּר לְךָ סִפּוּר שֶׁל ״גְּבוּרָה וְתוֹרָה״. הִסְתַּכַּלְתִּי עַל אִמָּא, לֹא הֶאֱמַנְתִּי, ״מָה, סַבָּא נְחֶמְיָה הוּא גִּבּוֹר?״ שָׁאַלְתִּי. ״הַסִּפּוּר הוּא לֹא עַל סַבָּא נְחֶמְיָה״, אִמָּא צָחֲקָה, ״הַסִּפּוּר עוֹבֵר בַּמִּשְׁפָּחָה מִדּוֹר לְדוֹר״. ״אָז עַל מַה הַסִּפּוּר?״ כְּבָר מַמָּשׁ הִסְתַּקְרַנְתִּי. ״אֶת זֶה תִּצְטָרֵךְ לִשְׁמֹעַ מִסַּבָּא בְּעַצְמוֹ״, אִמָּא חִיְּכָה כִּמְמַתִּיקַת סוֹד.

* * *

״הָלוֹ? סָבְתָא?״
״שָׁלוֹם, מִי זֶה? יוּבָלִי שֶׁלָּנוּ?״ שָׂמְחָה סָבְתָא לִשְׁמֹעַ אֶת קוֹלִי. ״מַה שְּׁלוֹמְךָ?״
״אֲנִי מַרְגִּישׁ טוֹב, סַבָּא נִמְצָא?״ הָיִיתִי כְּבָר חֲסַר סַבְלָנוּת, מַמָּשׁ רָצִיתִי לִשְׁמֹעַ עַל הַסִּפּוּר הַמְּיֻחָד שֶׁעוֹבֵר אֶצְלֵנוּ בַּמִּשְׁפָּחָה.
״מָה, סָבְתָא טוֹבָה לֹא מַסְפִּיק טוֹבָה?״ הִיא צָחֲקָה, ״אֲנִי גַּם מַרְגִּישָׁה טוֹב אִם שָׁאַלְתָּ...״
הֵבַנְתִּי אֶת הָרֶמֶז... ״סָבְתָא, אַתְּ צוֹדֶקֶת, פָּשׁוּט, אֲנִי חַ-יָּ-יָ-ב לְדַבֵּר עִם סַבָּא״.
״בְּסֵדֶר, בְּסֵדֶר. נְחֶמְיָה!״ קָרְאָה סָבְתָא בְּקוֹל ״הַנֶּכֶד שֶׁלְּךָ מְחַפֵּשׂ אוֹתְךָ בִּבְהִילוּת....״
״הָלוֹ״, נִשְׁמַע סַבָּא מֵעֵבֶר לַקַּו, ״יוּבָלִי, מַה שְּׁלוֹמְךָ?״
״סַבָּא! אִמָּא אָמְרָה שֶׁיֵּשׁ לְךָ סִפּוּר חָשׁוּב וּמְיֻחָד לְסַפֵּר לִי, סִפּוּר שֶׁעוֹבֵר מִדּוֹר לְדוֹר״ אָמַרְתִּי אֶת הַכֹּל בִּנְשִׁימָה אַחַת, שָׁמַעְתִּי אֶת סַבָּא צוֹחֵק. ״זֶה מַה שֶּׁאִמָּא אָמְרָה? טוֹב, זֶה לֹא לַטֶּלֶפוֹן, וְחוּץ מִזֶּה, אֵיךְ תִּרְאֶה אֶת זֶה?״
״לִרְאוֹת אֶת מָה?״ לֹא הֵבַנְתִּי כְּבָר שׁוּם דָּבָר ״מָה, יֵשׁ לְךָ סֶרֶט?״
״יוּבָלִי, חָמוּד״, סַבָּא עָנָה בְּסַבְלָנוּת, ״הַסִּפּוּר הוּא מְיֻחָד, וְיֵשׁ אֶצְלִי מַשֶּׁהוּ מְיֻחָד וְקָדוֹשׁ שֶׁקָּשׁוּר לַסִּפּוּר״. שָׁתַקְתִּי, אֵין בְּרֵרָה, צָרִיךְ לַעֲלוֹת לִירוּשָׁלַיִם, לְסַבָּא וְסָבְתָא.

במחשבה נכונה

גב' תמר אדריאן - מטפלת רגשית בשיטת E.F.T ומוזיקאית

תקשורת בעין הגאולה - חלק ב'

יש משהו שכל כך פותח את הלב בגישה האישית, וכך, שמך הפרטי שמופיע במדריך הטלפון נהיה אמצעי, לגיטימי ונפוץ, ליצירת קשר מידי וקרוב.

הטלפון מצלצל... שעת ערב מוקדמת, מעברו השני של הקו דרישה נרגשת בשלומך בצירוף כאמור, שמך הפרטי. חמימות מתפשטת בליבך... מי זה החושב עליי? הבעיה היא שאתה מגלה מהר למדי שמדובר בעוד הצצה לפוליסת ביטוח החיים, או המרת תשלומי ביטוח המשכנתא שלך לביטוח זול יותר בשני שקלים, כפול הנצח שנשאר לך לשלם משכנתא... זה ממש משתלם...

מסלול מוכר של שמחה, גילוי, ולבסוף אכזבה. אבל אם נתבונן נבין שבעצם כל מה שאנחנו נכספים אליו, קיים פה. זה החום הזה, האכפתיות, ההתעניינות של הזולת בבטחון שלי בחיים שלי, בעתיד שלי. בי, בשמי הפרטי. מה שקרוי "אהבת ישראל". זהו חותם בנשמה הקבוע כבר משתת ימי בראשית ואולי עוד קודם לכן. בלי אינטרסים. מכל הלב. כמו שאבא ברא אותנו. מחוברים ברקמה אחת של ערבות הדדית. של מסירות נפש אמיתית אחד לשני. של צער אמיתי כשכואב לזולתך, ושל דאגה אמיתית לעתידו הרוחני דווקא, של כל יהודי ויהודי.

כשהקשר הזה יתחבר ויזדכך, וכשנהיה ערבים זה לזה באמת, ברוחנו ובנשמתנו, או אז כבר לא נצטרך לשלם משכנתא לנצח או לחתום ערבויות בבנק, אלא נחייה ונירש טובה וברכה באמת ולנצח, בעזרת ה', במהרה בימינו אמן.

חכמת חיים - "עצות מהחיים" - חיים ולדר

חיים ממותגים

מחקרים שנעשים מפעם לפעם בכל הנוגע להרגלי צרכנות, מלמדים שיותר ויותר אנשים רוכשים מוצרים ומצרכים על פי "מותגים", בלי קשר ליעילותם ולמידת עמידותם.

"מותג" הוא סמל מסחרי. אם חברה בשם "דוני" תחליט להשקיע מיליארדי דולרים מדי שנה בפרסום השם "דוני" כיצרנית הנעליים מספר אחד בעולם, היא תצליח לנגוס בתוך מספר שנים נתח ניכר משוק הנעליים. לא חשוב אגב מהי מידת החוזק של הנעלים ועד כמה הן בריאות לכף הרגל ולגב. מספיק שאתה מזהה את המוצר שלך עם הצלחה, ומציג אנשים מפורסמים ומצליחים כנועלים את "דוני", סביר להניח שאנשים רבים ירצו גם הם לקנות את הפירמה הזו, כי אם כל כך מדברים עליה, נראה שיש בה משהו.

לעומת זאת, ליצרן נעליים קטן בקפריסין, המייצר נעליים חזקות, עמידות, יפות ובריאות, אין שום סיכוי להתרומם יותר מהכפר שלו ומהכפרים הסמוכים. אין לו כסף לפרסום, איש אינו יודע עד כמה נהנים התושבים מהנעליים שלו, והן גם אינן משדרות שום הצלחה. סתם נעליים. אנשים קצת שכחו שנעליים, מאיפה שלא תסתכל עליהן, אמורות לשמש בעיקר כנעליים. הדברים אמורים לגבי בגדים, תכשיטים ודברי מזון. אנשים רוכשים מותג שנקרא "ריבוק", מותג שנקרא "פייר קארדן", "פאדני" ו"קוקה קולה". מהפכת ה"מיתוג" חדרה גם אלינו. בגד שנקנה בחנות יוקרה, לעולם ירשים יותר מכזה שנתפר אצל תופרת עלומת שם. למה? ככה!

ניסוי במדעי החברה

בסלון ביתי יש מנורת הלוגן בעיצוב מעניין. היא שימשה לי סדנה מעניינת להבנת נושא המיתוג. כאשר נתתי לאנשים לנחש היכן נקנתה המנורה ובכמה כסף, הם החלו להתלהב מהעיצוב המיוחד וה"נדיר". ככל הנראה הם הסיקו מהשאלה, כי המנורה נקנתה במקום יוקרתי, על פי הזמנה מיוחדת, ולכן נקבו במחירים עצומים: 7,000₪, 8,000₪. ברגע שהם שמעו שהיא נקנתה בחנות חשמל פשוטה בעלות 39.90₪ הם איבדו עניין, עד כדי חשש פגיעה בבעל הבית... זאת אומרת, אין זו המנורה אלא השם, הפוזה והמחיר.

ועדיין לא יכול המיתוג להזיק, משום שמדובר בדברים של מה בכך. הבעיה הופכת חמורה יותר כאשר המיתוג מגיע לדברים ערכיים וחינוכיים, ונתמקד ברשותכם בבחירת מוסד לימודי לילד. אין זה סוד שהמותג מהווה חלק ניכר מהשיקול לבחירת תלמוד תורה, ישיבה קטנה וגדולה. בעוד התנאי היחיד שצריך להיות הוא מציאת מקום שיחדיר בילד חינוך ולמידה, יבגר אותו ויוציא מקסימום מכישרונותיו - במציאות ישנם פרמטרים אחרים להחלטה על מציאת מוסד חינוכי. בעניין הזה מנשבות הרוחות לכאן ולכאן. בשנה אחת מוסד פלוני הופך לפופולארי עד כדי כך שכולם מסתערים עליו, ובשנה אחרת ישנן שמועות ומגמות המבריחות את ההורים. מהעניין הזה של הפצת שמועות סובלים רבים ממוסדות החינוך מבלי שתהיה להם שליטה על כך, אך מי שסובל יותר מכולם, הוא חלק מהתלמידים המוצאים עצמם במוסד מסוים, רק משום שזו הייתה האופנה בדיוק, או שמאוד פופולארי ללמוד בו. תשאלו באיזו דרך יש לבדוק מהו המוסד המתאים? הרי בסופו של דבר, כולם ניזונים משמועות והולכים על מה שידוע בציבור כטוב ביותר. את התשובה על כך ענה לי ראש ישיבה קטנה ידועה: "לראשי הישיבות אין כלל ספקות בשאלה "מי יותר טוב". הם אינם זקוקים לדעות ולשמועות. להם ישנם התלמידים. התעודה האמיתית של המוסד היא התלמידים".

לדבריו, ניתן לראות באופן ברור מאיזה תלמוד תורה מגיעים תלמידים בוגרים ובשלים, מאיזה תלמוד תורה מגיעים בעלי מידות טובות, מאיזה תלמוד תורה מגיעים בעלי רמה גבוהה בלימוד. ישנם תלמודי תורה, ש"ברחוב" אין להם שם מיוחד, וכל ראשי הישיבות מלאים התפעלות מהבוגרים המושלמים היוצאים מהם. וכן, יש גם להפך. כל כך קשה לברר זאת? מספיק להרים טלפון "לאן התקבלו בוגרי כיתה ח' השנה" ולקבל תשובה שתלמד על רמת התלמידים. בטלפון פשוט ניתן לברר את הדברים לאשורם, ניתן גם לשאול את ראשי הישיבות הקטנות ולקבל המלצות אובייקטיביות-המבוססות על הנתונים בשטח. האם רוב האנשים עושים זאת? לא, כפי שהם אינם קונים את נעליו הטובות יותר של היצרן מקפריסין. רבים הולכים על "מותג" ולא על מהות.

בדק בית

כמי שמכיר תלמודי תורה רבים מקרוב, מומלץ מאוד להורים לערוך את הבירורים הקטנים-האמיתיים לפני שהם מחליטים על המוסד שבו ילמד הילד שלהם. בירורים טריוויאליים פשוטים כמו: כמה משקיעים בגן, מה לומדים הילדים במכינה, מי המורים ומה הרקורד שלהם בשטח. והחשוב מכל מי המורים בכיתות הגבוהות, בעיקר בכיתות ז'-ח'. שאלה חשובה לעיתים יותר מכל שאלה אחרת בעתיד. המחנכים בכיתות אלה, הם האחראים לתחילת התהליך של הפיכת הילד לנער, תהליך שממשיך בישיבה קטנה, אך אם הוא אינו מתחיל טוב, הוא גם עלול לא להמשיך טוב. לכו על נתונים ולא על מותגים. לכו על מהות ולא על טפיחת שכם עצמית. בדקו היטב היכן יכול הילד או הנער לעבור את שנותיו הקריטיות, להתקדם בלימוד, במידות וביראת שמים בצורה הנעימה ביותר, המחשלת ביותר, המחנכת ביותר, המתחשבת ביותר, העוקבת ביותר, האכפתית ביותר. קחו את הסיכונים בחשבון. אם חלילה ילד מתגלה כחלש וכזקוק לתשומת לב מיוחדת לאחר מספר שנים, היכן מוכנים לשאת אותו שנים ארוכות בסבלנות אין קץ, היכן יש הנהלה בעלת גישה פדגוגית מחד וסבלנית מאידך, ואולי אין זה נכון לשים פדגוגיות והתחשבות בשני צדי המתרס. שהרי חד הם.

אני כותב את השורות האלה, מתוך ידיעה, שרוב הציבור אינו מעסיק עצמו בשאלות הללו, אלא מסתפק ברצון הראשוני שלו "לשלוח לתלמוד תורה הזה בכל מחיר". לעניות דעתי, אם ישימו יותר דגש על מהות ופחות מותגים, יהיו ילדים רבים שיקבלו את ההזדמנות הגדולה ביותר בחייהם.

לאור ההלכה - מפסקי מרן הראשל"צ הרה"ג מרדכי אליהו שליט"א

"בין ישראל לעמים"

- אין לאדם לשיר יצירות מתפילות נוצריות. וכך כתב הרמב"ם בתשובותיו -"פאר הדור" (סי' סח'). ובמעשה רוקח על הרמב"ם כתב כי שירים אלו אסורים בהחלט. ומצווה לפרסם דבר זה ולמנוע מגדולים וכל שכן קטנים שעוד צריכים חינוך, מלשיר יצירות מתפילות נוצריות. (שו"ת הרב הראשי עמ' 25)
- הגמ' במסכת שבת (קמט.) אומרת כי אין להסתכל ב"דיוקנא" משום "אל תפנו אל האלילים". על כן אסור לעיין בתמונות ובטקסטים מתוך ספרי מינות וכך פסק להלכה בביאור הלכה הלכות שבת סי' שז'. (שם עמ' 203)
- הגמ' במסכת סנהדרין (נט' ע"א) אומרת כי עכו"ם שעסק בתורה חייב מיתה. והתוס' (חגיגה יג' ע"א) כתבו שמכוון שאסור לו ללמוד אסור גם ללמדו משום "לפני עוור לא תתן מכשול", וגם משום "מגיד דבריו ליעקב... לא עשה כן לכל גוי". לפי זה אין להרשות לנוכרים ללמוד בקורס ללימודי יסוד ביהדות בין בשיעורי תנ"ך ובין במחשבת ישראל ותלמוד. עם זאת אם בא תלמיד נכרי ונכנס לשיעור לשמוע, נראה שאין חייבים לגרשו. (שם עמ' 263)
- אם נפטר אדם והוברר כי הוא בן לאם גויה, יש לקוברו בצד ולא בסמוך לקברי יהודים אפילו הוא מהול. אם נפטר וטרם הובררה יהדותו, יש לברר עד כמה שהיד מגעת לעניין קבורתו בקבר ישראל, ואע"פ שאינו מהול יש למולו לפני הקבורה. אם לא הספיקו לברר או שקשה הדבר ואי אפשר לקוברו בצד משום לעז משפחה, אפשר לקוברו כרגיל אך יש לעשות מחיצה בינו לבין קברי היהודים. (שם, עמ' 169)

נערך בידי הרב טל חיימוביץ' - ר"מ בישיבת "רינת ישראל"

גואלי י-ה - טוביה רוזנפלד

גילוי פנימיות התורה

השבוע חגגנו את ל"ג בעומר יום הילולת רבי שמעון בר יוחאי, בשמחה בריקודים ובמדורות שהאירו בכל רחבי הארץ. ישנן כמה סיבות לשמחה הגדולה של ל"ג בעומר, אך נדמה שהסיבה העיקרית היא שביום זה, בו נסתלק רשב"י, גילה הוא סודות גדולים ועצומים בתורה שלא נתגלו לפני כן. וכך מובא בספר הזוהר הקדוש (פרשת נשא דף קכ"ד, עמ' ב): "בגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי, דאיהו ספר הזוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמין" (בזכות שעתידים ישראל לטעום מאילן החיים, שהוא ספר הזוהר, יצאו מהגלות ברחמים). קיים אם כן, קשר ישיר בין לימוד ספר הזוהר - פנימיות התורה, ובין היציאה מהגלות ברחמים. לכאורה לא מובן איך אדם פרטי מישראל שלומד בספר הזוהר, משפיע על הגאולה הכללית?

פנימיות וחיצוניות

על כך מסביר הרב יהודה לייב הלוי אשלג זצ"ל בעל ה"סולם" בהקדמתו לספר הזוהר: "ודע, שבכל דבר יש **פנימיות וחיצוניות**, ובכללות העולם נחשבים ישראל, זרע אברהם יצחק ויעקב, **לפנימיות** העולם, ושבעים אומות נחשבים **לחיצוניות** העולם. וכן בישראל עצמם יש **פנימיות** שהם עובדי השי"ת השלמים, וכן יש **חיצוניות** שאינם מתמסרים לעבודת השי"ת. וכן באומות העולם עצמם, יש **פנימיות** שהם חסידי אומות העולם, ויש **חיצוניות** שהם הגסים והמזיקים שבהם וכדומה....וכן בכל אדם מישראל, יש בו **פנימיות** שהיא בחינת ישראל שבו שהיא סוד הנקודה שבלב. **וחיצוניות**, שהיא בחינת אוה"ע שבו, שהוא הגוף עצמו...". ומסביר הרב אשלג זצ"ל שכאשר יהודי מגביר ומכבד את בחינת **הפנימיות** שבו על בחינת **החיצוניות** שבו, זה משפיע על כל העולם עד שאומות העולם שהם **החיצוניות** יכירו ויחשיבו את ערך בני ישראל שהם **הפנימיות**.

כל אדם משפיע

האם עד כדי כך יכול האדם הפרטי להשפיע?! מבאר הרב אשלג זצ"ל: "ואל תתמה על זה שאדם פרטי יגרום במעשיו מעלה או ירידה לכל העולם. כי זהו חוק ולא יעבור, אשר הכלל והפרט שוים כב' טיפות מים, וכל שנוהג בכלל כולו נוהג גם בפרט, ואדרבה, הפרטים עושים כל מה שבכלל כולו. כי לא יתגלה הכלל אלא לאחר גילוי הפרטים שבו, ולפי מידתם ואיכותם של הפרטים... ובמבואר מקודם מובן היטב, כי גם התורה יש בה **פנימיות וחיצוניות** כמו כללות העולם כולו, ולפיכך גם העוסק בתורה יש לו אלו ב' המדרגות, ובהיותו מגביר טרחו ב**פנימיות** התורה וסודותיה, נמצא גורם בשיעור הזה שמעלת **פנימיות** העולם, שהם ישראל, תעלה מעלה מעלה על חיצוניות העולם, שהם אומות העולם, וכל האומות יודו ויכירו בשבחם של ישראל עליהם, עד שיקויים הכתוב (ישעיה יד) "ולקחום עמים והביאום אל מקומם, והתנחלום בית ישראל על אדמת ה'..." הרי לעיניך, שגאולת ישראל וכל מעלת ישראל, תלוי בלימוד הזוהר ובפנימיות התורה".

לפי דברים אלו, אנו לומדים איזה כח עצום יש לכל אחד מאיתנו, עד כדי כך שכאשר נגביר את הפנימיות שבנו בעזרת לימוד פנימיות התורה, נגרום לכך שהגויים יעזרו לנו בגאולה במקום להתנגד. מכאן מוטלת החובה והזכות על כולנו להגביר את לימוד פנימיות התורה וסודותיה, וכך נקרב את התגלות משיח צדקנו ברחמים, אמן.

סיפור לשבת
נחמה רודה

ליבי במזרח
ואנוכי בסוף מערב

לכבוד יום ירושלים, בחרתי להאיר את היום המיוחד הזה, מזוית קצת שונה המספרת על הכיסופים העזים לירושלים. מכל עדות ישראל בולטת עדת **"ביתא ישראל"** האתיופית בכיסופיה העצומים, עד כדי, שכאשר הגיעו יהודי אתיופיה לעיר הקודש, התאכזבו לראות שהיא לא בנויה זהב, אלא עשויה מאבנים רגילות...

כאשר ילד באתיופיה היה מתנהג בצורה לא ראויה, הזהירו אותו שיקבל עונש חמור - הוא לא יזכה לעלות ולראות את ירושלים. בכל פעם שבשמי הכפר חלפו חסידות נודדות, היו נוהגים לשאול אותן: "חסידות חסידות, האם ארצנו ירושלים שרויה בטוב" (אגרצ'ה ירוסלם דנה - באמארית). מפי בן העדה שמעתי שכאשר היה כבן שמונה, החליטו הוא וחברו לצאת לירושלים, צעדו מרחק כמה ימים, עד שהמשפחות המודאגות מצאו אותם, והחזירו אותם הביתה לאכזבתם הרבה...

חג מיוחד היה באתיופיה שנקרא **חג הסיגד**, הוא נחוג בכ"ט בחשון, וכל כולו - געגועים לירושלים. כל אנשי הכפר היו לבושים לבן, צמים ועולים ומתפללים בהר הגבוה סמוך לכפר - תפילות כיסופים לירושלים. גם בארץ חוגגים את הסיגד וכל בני העדה מתאספים בטיילת ארמון הנציב הצופה אל הר הבית שאליו כלתה נפשם. בשנות השמונים, אלפים מיהודי אתיופיה ניסו להגיע במסירות נפש לסודן, ומשם - במסגרת "מבצע משה" לישראל. רבים הגיעו, אך מאות מצאו את מותם בדרך הקשה, ברעב ובצמא. לזכר כל אותם האנשים, שלא הצליחו להגיע לירושלים, נקבע יום זיכרון מיוחד בכ"ח באייר. אותו יום שאנו חוגגים את יום ירושלים.

התשוקה לבית-המקדש,
לבית ה' בראש ההרים,
לכוהנים בעבודתם,
ללויים בשירם וישראל במעמדם,
מקימה בכל יום מקדש עליון
בנשמתו של כל יחיד.

התגלות רוח-הקודש בישראל
לא רחוקה היא, ויכול להיות,
שפתאום יבוא אל היכלו
האדון אשר אנו מבקשים,
ומלאך הברית אשר אנו חפצים,
ואז ייבנה בית המקדש
במהרה בימינו.

(אגרות הראי"ה ד, כד)

"צדיק כתמר יפרח" - מדברי מורנו ורבנו הרב ניר בן ארצי שליט"א

מה בין אונאת דברים להונאת ממון?

"וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו" (ויקרא כה, יד). זו אונאת ממון (רש"י שם). "ולא תונו איש את עמיתו ויראת מאלוקיך כי אני ה' אלוקיכם" (שם, שם, יז). כאן הזהיר על אונאת דברים שלא יקניט את חברו ואל ישיאנו עצה שאינה הוגנת לו... ואם תאמר מי יודע אם נתכוונתי לרעה? לכך נאמר: "ויראת מאלוקיך" היודע מחשבות הוא יודע... (רש"י שם).
נשאלת השאלה, מדוע באונאת דברים מדגישה התורה "ויראת מאלוקיך כי אני ה' אלוקיכם", מה שאין כן באונאת ממון?

באונאת ממון, לפני שהאדם קונה סחורה הוא מביט בה, מעיין ובודק אם היא טובה או לא. יש אפשרות לבחון, להרגיש את הסחורה ולהחליט אם היא מוצאת חן או לא. על כן, אם לאחר בדיקה בכל זאת הונו את האדם, זה פחות חמור, כיון שהוא ראה בעיניו וההחלטה היתה שלו. אונאת דברים אינה כך. לא כל אדם יכול להונות אנשים בדיבור. יש אנשים שיש להם חלקלקות לשון, ויכולים להלהיב ולהשפיע על מחשבות האדם. האדם אינו רואה את הדבר המדובר, אלא שומע ומשתכנע. ישנם כאלה המתפתים ומאמינים משמיעה בלבד, וישנם כאלה שאינם מאמינים עד שיראו בעיניהם.

זו אחת הסיבות שאסור לדבר לשון הרע. השומע מושפע אך ורק משמיעה. הוא לא ראה את המקרה ולא פגש את האדם עליו דברו. הרי אם היה רואה אותו במציאות, הוא לא היה מושפע מהלשון הרעה. כח הדיבור עובר דרך האוזניים ומשם ללב. האוזניים שמעו, המח מדמיין והלב מקבל. אין בדיקה ובקרה של העיניים. העיניים הם מגן בין האוזניים ללב. האוזניים שומעות מה שהלב רוצה לשמוע, אך לעיניים יש גם כח להבחין בין טוב לרע. באונאת דברים אין בקרה של העיניים. העיניים ממחישות טוב יותר למח וללב, אם הדבר טוב או לא טוב. לדוגמא: אם שואלים אדם האם רצונך בקרואסון? האוזן שומעת, המח מדמיין קרואסון טרי וטעים, הלב חושק בקרואסון. אך יתכן שכאשר יביאו את הקרואסון, תראה שהוא יבש ולא טוב, ואז אינך חפץ בו!

זו הסיבה שאסור לשפוט אדם בלי לשמוע שני צדדים ומבלי לראותו. "אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו" (פרקי אבות ב, ד). שמעת מה קרה לחברך, אל תדון אותו על פי השמיעה. אם היית נוכח ורואה מה עבר עליו היית מבין אחרת! על כן, "אין לדיין אלא מה שעיניו רואות" (סנהדרין ו:) אסור לחכם לשפוט ע"פ שמיעה אלא ע"פ ראיה כאשר שני בעלי הדין נוכחים "שמוע בין אחיכם" (דברים א, טז). לדוגמא: שני שותפים או בעל ואשה רבים, יש ביניהם מחלוקת. אם הדיין ישמע רק צד אחד, הוא יתפתה להאמין לו. הדיבור של האדם מפתה את לב האדם לטוב ולרע, כיון שחסר מראה עיניים שיבדיל בין טוב לרע. כאשר הדיין שומע שני צדדים ורואה אותם לפניו, התמונה ברורה יותר, וכך יכול הדיין להחליט מי חייב ומי זכאי. אי אפשר לשפוט כאשר שומעים רק צד אחד. אם הדיין שומע את האישה בלבד, הוא שומע את בכייה ונבהל וחושב איזה בעל יש לה שמתנהג בצורה כזו (יש בכי שקרי ולא אמיתי - הצגות של בכי שבאים לידי ביטוי בהתפרצויות בכי קשות. בכי אמיתי מהלב, הביטוי החיצוני שלו מועט). כאשר שומעים את האשה ואח"כ את הבעל או את השותף מתבררת תמונה שונה. והטוב ביותר, כאשר שני בעלי הדין נוכחים, אז האזניים שומעות, העיניים רואות והלב, הרוח והמח מחליטים.

קורה לא פעם שהנך משוחח בטלפון עם אדם שלא פגשת מימיך, הדיבור נעים ונחמד ואתה מצייר בדמיונך את האדם בציור מסוים. והנה, כאשר יוצא לך לפגוש אותו אתה מקבל תמונה אחרת לגמרי על האדם לטוב או לרע.
נשתמש בכלים שהבורא נתן לנו, האזניים, העיניים, המח בדרך הנכונה והם ישמשו לנו מצפן להוליך אותנו בדרך הישרה עד לביאת גואל בב"א.

למעוניינים בפגישה עם הרב ניר בן ארצי שליט"א להתייעצות וברכה
ניתן להתקשר לטל' 1-599-599-590 בין השעות 10:00 ל-15:00 בימים א'-ה'

המקדש ואורו - הרב ישראל שנהב שליט"א - ר"מ בישיבת "רינת ישראל" תלמים

והביאנו לציון עירך ברינה

כבר עם שחר, בשעה שיוצאת השיירה העולה לירושלים, היו מתאספים כל חקלאי הסביבה ובידיהם הפרי הראשון שהבשיל באדמתם. יחד עם הפירות, היו החקלאים מביאים יונים כבשים ועיזים שיועלו לקרבן בבית המקדש. השיירה היתה מלאה בשמחה ובחגיגיות העוטפת את מביאי הביכורים. בראש השיירה, צעד שור בריא ויפה, שקרניו מצופות בזהב ולצידו חלילן המנעים לחקלאים את העלייה למקדש. כשהגיעה השיירה לירושלים, היו תושבי ירושלים מקבלים את פניהם של החקלאים ושואלים בשלומם, "אחינו אנשי מקום פלוני באתם בשלום?" בכניסת השיירה להר-הבית, היה נוטל כל חקלאי את סלו על כתפו ונכנס עמו לעזרה כשבבואו לעזרה נכנס היה החקלאי למקום המקודש - בין האולם והמזבח. (מקום שאסורה הכניסה אליו בימות השנה אפילו לכהנים בעלי מום). החקלאי היה קורא את הפסוקים בפרשת "כי תבוא" העוסקים בהבאת ביכורים ולאחר מכן היה מניח הכהן את ידו תחת יד הבעלים וביחד היו מניפים את הביכורים לארבע רוחות העולם. כשסיים החקלאי את הבאת הביכורים היה מניח את הסל בצד המזבח, משתחווה ויוצא.

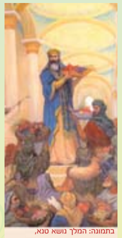

בתמונה: המלך נושא טנא, על רקע הכניסה להר הבית.

מפני כבודה של המצוה, קבעו חכמינו סדר להנחת הביכורים בסל, וזאת על מנת למנוע ערבוביא בין הפירות. הרמב"ם (הלכות ביכורים פרק ג') כותב מהו סדר הנחת הביכורים בסל: הביכורים טעונים כלי, שנאמר "וְשַׂמְתָּ בַטֶּנֶא", ומצוה מן המובחר להביא כל מין ומין בכלי בפני עצמו. אם הביאם בכלי אחד יצא אך אין להביא את הביכורים בערבוב, אלא שעורים מלמטה ומעליהם מונחים לפי הסדר הבא: חיטים, זיתים, תמרים, רימונים, כשהתאנים מעל הכל, ומסביבם אשכולות ענבים. הרמב"ם מציין שכדי להבדיל בין פרי לפרי יש להניח ביניהם הפסק כגון עלים של פירות וכדומה.

ארץ זבת חלב ודבש

במדרש תנחומא (פרשת תצוה) כתוב, שהקרבת הביכורים מביאה **ברכה לחקלאות**. ומספר המדרש, מעשה ברבי יונתן בן אלעזר, שהיה יושב תחת תאנה בימות הקיץ, והיתה התאנה מלאה תאנים יפות. יצא הטל, והיו אותן תאנים שואבות דבש ומורידין לארץ והיה הרוח מגבלו בעפר. ובאה עז אחת, והיתה מנטפת חלב לתוך הדבש, ונתערב החלב בדבש קרא ר' יונתן לתלמידיו ואמר להם, בואו וראו מעין דוגמא של עולם הבא. מעשה זה שהובא במדרש מלמד, כמה ברכה ושפע חומרי מעניק הקב"ה לאדם, בזכות תרומה קטנה של הפרי הראשון שצמח באדמתו, ובלבד שיעשה מצותו בשמחה, בצורה נאה ומכל הלב.

אמת ואמונה
רועי אביחי

למה יש רע בעולם? (ב)

שאלתיאל: "שלום יהוידע. בפעם הקודמת דיברת על זה שהרע נועד כדי שתהיה בחירה, ואז האדם בעצמו יהיה שותף בתיקון שלו ושל העולם. כך האדם יוכל ליהנות מהשכר העצמי, ולא ממשהו חיצוני. אבל עדיין קשה לי: לכאורה בשביל זה מספיק שיהיה יצר רע ופיתויים, אבל למה צריך להיות כאב?"
יהוידע: "אתה צודק. באמת הנקודה של הצורך בבחירה לא עונה לגמרי על שאלת הרע. לכן המקובלים הוסיפו לעניין עומק גדול הרבה יותר: הרע נועד כדי שיהיה כאב".
שאלתיאל: "מה?! יש מטרה בזה שיהיה כאב?!"
יהוידע: "כן. כי רק אם יש כאב יש גם טובה. כתוב במדרש תמורה שאין דבר ניכר אלא מהפכו. אלמלא המוות לא היה מובן מה זה חיים ואלמלא החיים לא היה מוות. אלמלא הרע לא היה משמעות לשלום ואלמלא היה שלום לא היה מקום לרע. אם אין טהרה אין גם טומאה ואם אין טומאה אין טהרה. אם אין צדיק אין רשע ואם אין רשע אין צדיק".
שאלתיאל: "מצטער, אבל לא הבנתי".
יהוידע: "אתה לא צריך להצטער... אני אנסה להסביר: אם האדם לא היה נברא מההתחלה חסר, הוא לא היה נהנה מהשלמות כלל ולא היה מתענג בטובה שיזכה לה. אם תנסה לחשוב על כל הדברים הטובים שאנחנו נהנים מהם, תגלה שיש הנאה רק בגלל שיש גם חיסרון. קח לדוגמא הורים שנולד להם ילד. מדוע הם שמחים? אין זה אלא בגלל שאין זה מובן מאליו שיש ילדים. ברור מכאן כי זוג הנשוי שנים רבות אך לא זכה לילדים - ישמחו כפל כפליים, אבל אפילו זוג שהכל הלך להם בקלות, יסוד שמחתם, משום שהולדת ילדים אינה מובנת מאליה. אם ילדים היו עניין רגיל ומובן כמו נשימה, לא היה בזה שום דבר מיוחד ולא הייתה בזה שמחה. ככה זה בכל דבר. בלי חיסרון אין גם מליאות".
שאלתיאל: "אבל אני נהנה מתינוקות קטנים גם בגלל שהם מתוקים, החיוך שלהם, הצחוק שלהם, התמימות שלהם"...
יהוידע: "נכון, אבל גם פה שולט אותו עיקרון: אנחנו נהנים מהחיוך ומהצחוק, בגלל שרוב האנשים לא תמיד מחייכים. רובם עצובים. לכן כשמישהו מחייך, זה משמח גם אותנו. תאר לעצמך שכולם היו הולכים תמיד עם חיוך מרוח על הפנים, כאילו נתקעו להם השפתיים בזווית של חצי ירח"...
שאלתיאל: "נכון, אם זה היה כך אז לא היינו מתפעלים מזה. יפה, יהוידע! אתה חזק!".
יהוידע: "גם זה שאתה מתפעל מה'חידושים' שלי, זה רק בגלל שאתה לא הכרת אותם לפני כן, אתה היית בחיסרון. אני, למשל, כבר לא כל-כך מתפעל מהם. אני צריך עומקים גדולים יותר בשביל להתפעל ולשמוח".
שאלתיאל: "אבל עדיין יש לי שאלות על זה".
יהוידע: "מצוין. בעזרת ה', בפעם הבאה".

צוהר לתיבה - ר' חנן חסן

אם בחוקותי תלכו -
כיצד מהלכים בחוקות?

הקדמונים מחלקים את המצוות לשלוש קבוצות שונות, כפי שאנו מוצאים בשאלתו של הבן החכם (מההגדה), "מה **הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים והמשפטים** אשר ציווה ה' אלקינו אתכם"? ה"קלות" שבהן - המשפטים, היינו מצוות השזורות בהגיון, "מעשה חושב", שגם אלמלא היתה התורה מצווה לקיימן, עשויים היינו להגיע אליהן בכוחות עצמנו, מכוח המחשבה וההגיון. הקבוצה השניה - ה"**עֵדֹת**" מלשון **עֵדוּת**, כעד המספר על פרטי אירוע שקרה בעבר, כך התורה מסבירה לנו בחלק מהמצוות, מדוע ניתנה המצוה (לדוגמא, "ושמרו בני ישראל את השבת... כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ..."). ה"קשות" שבהן - **הַחֻקִּים**, בהם נאמר "**גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה**", היינו מצוות שלא ניתן להבין את ההגיון שבהם (כמו מי-חטאת המטהרים את הטמא ומטמאים את הטהור, המזה אותם). במצוות אלו יש סיבה נוספת לעמל הנפשי הפנימי, ויש להתגבר על היצר הלוחש לך "מה לאדם נאור כמוך, ולדברים חסרי הגיון מעין זה?!" כאן עלינו להשיב לו, שההגיון אף הוא בגדר נברא, ואם הבורא מצוה אותי לעשות דבר מה, מהו ההגיון שיכול לעמוד בפניו?!

קל יותר לקיים **עֵדֹת ומשפטים**, מכיוון שכאשר אנו מקיימים מצוה הגיונית, הנראית חשובה ומועילה, אנו מזדהים עם קיומה, ועושים זאת בנפש חפצה. השאלה היא כיצד עלינו להתייחס אל **הַחֻקִּים**, "שאינם מובנים לנו". ברור לכל שעלינו לקיימם, ויש המלמדים שעלינו לקיים את החוקים כאילו היו משפטים, שכן כאשר אדם בא לקיים מצוה שהיא בגדר חוק, עליו לקיים אותה בשמחה ובחפץ לב.
הגישה החסידית לעומת זאת, נראית כאילו הופכת את הקערה על פיה. לא את החוקים יש לקיים כמשפטים, אלא להיפך, עליך לקיים את כל המשפטים הנראים לך מובנים ומתקבלים על הדעת, כאילו היו חוקים. "הבנת" המשפטים, אינה אלא אשליה. אמנם, אפשר שאדם היה מגיע לעשות את מעשה המצוה, גם אלמלא ניתנה משמים, אך לאמיתו של דבר, אין האדם יכול לעמוד על דעת קונו, ולהבין את מהות המצוה והשפעתה. כל מה שנראה לאדם, מזוית ראייתו הצרה, הינו כאין וכאפס לעומת מה שאינו רואה. לכן ניתן לראות בציווי "אם **בְּחֻקֹּתַי תלכו**", מעין רמז לכך, שעלינו להתייחס לכל המצוות כאל חוקים, גם אם נדמה לנו שאנו מבינים מדוע ניתנה המצווה ומה תרומתה. והשמחה שבקיום המצוה, מניין? זו אמורה לבוא מהעובדה שאני מקיים את רצון קוני, הקב"ה.

הילולא
רבא
דצדיקא
במלאת נ"ב שנים
לפטירת מורנו ורבנו הצדיק הקדוש
האדמו"ר הרב חיים חורי זיע"א
עליה לקברו בבית העלמין בבאר-שבע
תתקיים אי"ה ביום שני כ"ד אייר תשס"ט 18.5.09 החל משעות הבוקר
מהשעה 13:00 תפעל במה מרכזית ברחבת הכניסה
אורחי הכבוד: סגן ראש הממשלה ושר הפנים - ח"כ הרב אליהו ישי הי"ו
שר הדתות - ח"כ הרב יעקב מרגי הי"ו
לפניות, ביקורים ובקשות לברכות על ציון הצדיק: ישיבת רבנו חיים חורי ת"ד 155 באר-שבע
טל. 08-6279754 פקס. 08-6271302
סעודת ההילולא באולמי "ארגמן"
תתקיים אי"ה ביום שלישי כ"ה אייר תשס"ט 19.5.09 מהשעה 20:00

הגליון מוקדש לעילוי נשמת **האדמו"ר הרב חיים חורי זיע"א**
שנלב"ע בכ"ה באייר תשי"ז